

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 539/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 941/10, Dubnica nad Váhom, zastúpeného Studio Legale, s.r.o., Mostová 2, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/18/2024 z 18. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva byť stíhaný a pozbavený osobnej slobody len spôsobom ustanoveným zákonom podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).
2. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 4To/18/2024 z 18. apríla 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnutým uznesením bolo zamietnuté sťažovateľovo odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Levice, ktorým bol sťažovateľ ako spolupáchateľ uznaný za vinného zo spáchania zločinu prevádzacstva. Na základe tvrdeného porušenia práv sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.
3. Z ústavnej sťažnosti a spisu okresného súdu sp. zn. 2T/52/2023 vyplýva nasledovný stav veci:

4. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/52/2023 z 11. decembra 2023 uznaný za vinného zo spáchania zločinu prevádzachstva spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a § 355 ods. 2 a 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

5. Zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu vyplýva, že uvedený trestný čin sťažovateľ spáchal tým, že svojmu spolupáchateľovi poskytol peňažné prostriedky na zapožičanie motorového vozidla, ktoré bolo použité na prevoz pätnástich cudzích štátnych príslušníkov bez povolenia na pobyt (nelegálnych migrantov) na územie Slovenskej republiky, ďalej tým, že sťažovateľ oznamoval spolupáchateľovi na jeho mobilný telefón súradnice GPS, podľa ktorých spolupáchateľ viedol motorové vozidlo s nelegálnymi migrantmi až ku hranici Slovenskej republiky a spolupáchateľ počas celej jazdy sprevádzal vpredu v inom motorovom vozidle spolu s ďalšou neidentifikovanou osobou a po spoločnom prechode štátnej hranice, kedy obe motorové vozidlá zastali, sťažovateľ so spolupáchateľom z nich vystúpili a sťažovateľ dal spolupáchateľovi pokyn, aby otvoril svoje motorové vozidlo a následne ukázal, aby z tohto motorového vozidla vystúpilo päť osôb, čo si sťažovateľ zaznamenával kamerou mobilného telefónu, pričom keď sa k miestu činu blížila policajná hliadka, sťažovateľ a ďalšia neidentifikovaná osoba z miesta činu ušli.

6. Podľa okresného súdu opísaným konaním sťažovateľ spoločne so spolupáchateľom pre osobu, ktorá nebola štátnym príslušníkom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, umožnil nedovolené prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky a prechod cez jej územie a čin spáchal závažnejším spôsobom konania – na viacerých osobách (právna veta výroku rozsudku okresného súdu).

7. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že rozhodujúcim dôkazom o vine sťažovateľa bola výpoveď spolupáchateľa, ktorý okrem iného uviedol, že sťažovateľ ho najal na prácu bez toho, aby mu povedal, že ide o prevoz nelegálnych migrantov; ďalej že počas celého priebehu trestného činu spolupáchateľ komunikoval len so sťažovateľom, od ktorého dostával pokyny. Spolupáchateľ podľa okresného súdu vypovedal počas celého trestného konania o podstatných skutočnostiach zhodne a nedošlo z jeho strany k zmene výpovede.

8. O vine sťažovateľa svedčili aj výpovede dvoch svedkov (nelegálnych migrantov) z prípravného konania, ktorí zhodne uviedli, že pri vystupovaní z motorového vozidla na území Slovenskej republiky ich na kameru mobilného telefónu natáčala osoba tmavšej pleti s kučeravými vlasmi. Okresný súd k tomu dodal, že tretia presne neidentifikovaná osoba prítomná na mieste činu, s ktorou sa sťažovateľ viezol v motorovom vozidle a ktorú spolupáchatelia označili ako „██████████“, bola v zmysle výpovedí oboch spolupáchateľov plešatá.

9. Skutočnosť, že nelegálnych migrantov natáčal práve sťažovateľ, dosvedčuje aj to, že z miesta činu sa na sprievodnom motorovom vozidle podarilo ujsť len tretej osobe (██████████) z čoho vyplýva, že samotný sťažovateľ bol v čase príchodu policajnej hliadky mimo sprievodného motorového vozidla. Okresný súd dodal, že ak by sťažovateľ nemal účasť na trestnom čine, nemal by dôvod zo sprievodného motorového vozidla vystúpiť.

10. Okrem toho však vinu sťažovateľa preukazovala aj jeho vlastná výpoveď z prípravného konania, v ktorej sa priznal k spáchaniu skutku, ako bol opísaný v skutkovej vete rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ síce neskôr svoju výpoveď menil, svoju účasť na mieste činu však nedokázal vierohodne vysvetliť a vypovedal rozporuplne (raz uvádzal, že spolupáchateľa pozná,

potom, že ho nepozná). Na základe toho okresný súd dospel k záveru, že popieranie skutku zo strany sťažovateľa bolo účelové.

11. Na základe uvedených skutočností považoval okresný súd nepochybné za preukázané, že sťažovateľovo konanie naplnilo všetky znaky zločinu, zo spáchania ktorého bol obvinený. Okresný súd preto nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie obhajobou navrhnuté dôkazy, a to vypočutie osoby označenej ako [REDACTED] a vypočutie svedkov – nelegálnych migrantov.

12. Ústavný súd k tomu dodáva, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu tiež vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľa na hlavnom pojednávaní vypovedal aj znalec, ktorý popísal komunikáciu a prehral hlasové hovory z mobilného telefónu sťažovateľovho spolupáchatel'a. Sťažovateľov spolupáchatel' na nahrávkach označil svoj hlas, ale s prihliadnutím na časový odstup už nevedel s istotou povedať, na ktorých nahrávkach je hlas sťažovateľa. Napriek tomu však uviedol, že počas skutku komunikoval výlučne so sťažovateľom. Samotný sťažovateľ uviedol, že hlas na nahrávkach mu nepatrí.

13. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom namietal, že rozsudok okresného súdu bol založený na skutkových zisteniach, ktoré nezodpovedali vykonanému dokazovaniu.

14. V odvolaní predovšetkým poukázal na znalecký posudok č. 12/2023, ktorého predmetom bola komunikácia zaistená z mobilného telefónu sťažovateľovho spolupáchatel'a. Z tohto znaleckého posudku malo vyplývať, že organizátorom skutku bola osoba označená ako „[REDACTED]“ a vykonávateľom bol spolupáchatel', ktorý komunikoval výlučne s touto osobou, pričom v inkriminovanom období neexistovala žiadna komunikácia medzi sťažovateľom a spolupáchatel'om.

15. Sťažovateľ spochybnil aj dôveryhodnosť výpovede spolupáchatel'a s tým, že tento sa nevedel jednoznačne vyjadriť k otázke, komu patril hlas na nahrávkach prehraných na hlavnom pojednávaní, jeho výpovede mali byť v podstatných bodoch rozporuplné a bol predtým aj viackrát súdne trestaný.

16. Okrem toho žiadal vykonať dokazovanie aj znaleckým posudkom, ktorý bol vyhotovený na žiadosť jeho družky a mal sa týkať komunikácie zaistenej z mobilného telefónu spolupáchatel'a, a uviedol, že okresný súd pochybil, ak nevykonal dôkaz výsluchom organizátora skutku (osoby označenej ako „[REDACTED]“).

17. Krajský súd napadnutým uznesením odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietol.

18. V reakcii na odvolacie dôvody krajský súd uviedol, že ak ide o komunikáciu sťažovateľovho spolupáchatel'a s osobou „[REDACTED]“ táto prebiehala v čase pred spáchaním skutku a nijako nepreukazuje, že by sa sťažovateľ na spáchaní skutku nepodieľal.

19. K otázke, s kým komunikoval sťažovateľov spolupáchatel' počas skutku, resp. ktorá osoba mu zasielala GPS súradnice, krajský súd uviedol, že pre odsúdenie sťažovateľa nebolo podstatné, či so spolupáchatel'om počas cesty skutočne komunikoval, a to s poukazom na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania vyplývalo, že v sprievodnom motorovom vozidle bola okrem sťažovateľa aj ďalšia osoba. Krajský súd tiež výslovne uviedol, že skutočnosť, že sťažovateľ

so spolupáchateľom počas cesty nekomunikoval, nezbavuje sťažovateľa viny a neznamená, že sťažovateľ nebol v sprievodnom vozidle, resp. že nenatáčal nelegálnych migrantov v čase, keď vystupovali z vozidla vedeného spolupáchateľom.

20. O uvedených skutočnostiach svedčila najmä výpoveď spolupáchateľa a krajský súd nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by mal spolupáchateľ klamať a úmyselne sťažovateľovi škodiť. Výpovede spolupáchateľa považoval krajský súd za konzistentné v podstatných skutočnostiach. Naopak, za nepodstatnú pre odsúdenie sťažovateľa považoval skutočnosť, že spolupáchateľ nerozpoznal hlas na nahrávkach prehratých na hlavnom pojednávaní, pretože tieto nahrávky sa týkali komunikácie v priebehu skutku, čo, ako už bolo uvedené, nebolo pre odsúdenie sťažovateľa dôležité.

21. O prítomnosti a úlohe sťažovateľa pri spáchaní trestného činu svedčili aj výpovede nelegálnych migrantov, ako aj skutočnosť, že v motorovom vozidle z miesta činu ušla len tretia spoľahlivo neidentifikovaná osoba a sťažovateľ z miesta činu ušiel pešo, čo dokazuje, že samotný sťažovateľ sa v čase príchodu policajnej hliadky nenachádzal v sprievodnom motorovom vozidle.

22. Krajský súd za nedôveryhodné považoval výpovede samotného sťažovateľa, ktorý sa k činu priznal, toto priznanie však spochybňoval stresom a tým, že pri výpovedi nemal k dispozícii obhajcu a napriek uvedenému priznaniu spáchanie skutku popieral.

23. Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd skonštatoval, že (rovnako ako okresný súd) považoval za nepochybne preukázané, že obžalovaný sa dopustil trestného činu na skutkovom základe, ako bol vymedzený v skutkovej vete výroku okresného súdu.

24. Z obsahu súdneho spisu okresného súdu vo veci sp. zn. 2T/52/2023 tiež vyplýva, že sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu nepodal dovolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

25. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že v jeho veci išlo od začatia trestného stíhania o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku, pretože ako cudzinec, ktorý neovláda slovenský jazyk, nebol spôsobilý sa náležite obhajovať.

26. Z tohto dôvodu došlo pri jeho výsluchu v prípravnom konaní, pri ktorom sa k spáchaniu skutku priznal, k porušeniu jeho práva na obhajobu.

27. K porušeniu jeho práva na obhajobu došlo aj tým, že v neprítomnosti sťažovateľa, resp. v neprítomnosti jeho obhajcu, boli v prípravnom konaní vypočutí ako svedkovia aj nelegálni migranti a ich výpovede neboli na hlavnom pojednávaní zopakované. Sťažovateľ v tejto časti odkázal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) (okrem iných aj na rozhodnutie vo veci *Al Alo proti Slovenskej republike*, č. 32084/19, 10. 2. 2022).

28. Tieto skutočnosti podľa sťažovateľa spôsobili, že konanie ako celok nebolo spravodlivé, a to aj napriek tomu, že v ďalšom priebehu konania bol zastúpený dvoma obhajcami.

29. Sťažovateľ tiež namietal, že z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, v čom mala spočívať jeho trestná činnosť, pretože nebolo preukázané, že v priebehu skutku komunikoval s vodičom motorového vozidla prevážajúceho nelegálnych migrantov, a krajský súd túto skutočnosť nepovažoval ani za dôležitú. K tomu dodal, že neexistuje žiaden dôkaz, ktorý by uvedené konanie

sťažovateľa preukazoval. Podľa sťažovateľa preto nebolo možné uznať ho za vinného pre trestný čin, zo spáchania ktorého bol obžalovaný, pretože svojím konaním nemohol naplniť znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu.

30. Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, že skutkové závery krajského súdu sú nelogické a svojvoľné, pretože na jednej strane považoval za nepochybne preukázané, že samotný sťažovateľ poskytoval spolupáchatelovi v priebehu skutku súradnice GPS, avšak na odvoláciu námietku, že táto skutočnosť nebola preukázaná, resp. bola spochybnená, reagoval tým, že pre odsúdenie sťažovateľa to nebolo podstatné.

31. Za závažné pochybenie v zistení skutkového stavu sťažovateľ považoval aj skutočnosť, že vo veci nebol vypočutý organizátor trestnej činnosti, ktorý aj viedol sprievodné motorové vozidlo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

32. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval sťažovateľovu sťažnosť v jeho neprítomnosti na neverejnom zasadnutí. Účelom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či a v akom rozsahu je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť alebo prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

33. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmietne ústavnú sťažnosť, ak sťažovateľ pred jej podaním nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Uvedené zákonné ustanovenia vychádzajú z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ochrana ústavnosti nie je výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (napr. IV. ÚS 69/2022, bod 10 odôvodnenia).

34. Za účinný prostriedok ochrany základných práv a slobôd sa vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu považuje dovolanie, avšak len vtedy a len v takom rozsahu, v akom na základe dovolacích dôvodov dovolací súd môže meritórne preskúmať rozhodnutie krajského súdu (pozri napr. III. ÚS 237/2023, bod 20 odôvodnenia).

35. Sťažovateľova argumentácia, v zmysle ktorej konanie v jeho trestnej veci nebolo ako celok spravodlivé pre porušenie jeho práva na povinnú obhajobu a z dôvodu, že na hlavnom pojednávaní neboli zopakované výpovede svedkov, ktorí boli v prípravnom konaní vypočutí v neprítomnosti sťažovateľa, resp. jeho obhajcu, je spôsobilým dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. aj písm. g) Trestného poriadku. Sťažovateľ preto môže v dovolacom konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky namietat', že jeho právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené, resp. že jeho odsúdenie bolo založené na nezákonne vykonaných dôkazoch (k porušeniu práva na povinnú obhajobu všeobecne pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1Tpo/86/2006 a k výpovediam svedkov pozri napr. IV. ÚS 226/2022, body 118 až 142 odôvodnenia, resp. rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3Tdo/40/2021).

36. Na základe dovolania zo strany sťažovateľa by teda najvyšší súd v dovolacom konaní mohol meritórne preskúmať napadnuté uznesenie krajského súdu z už uvedených dôvodov uplatnených v ústavnej sťažnosti, pričom by prípadne mohol aj konštatovať porušenie sťažovateľových práv a napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušiť (§ 386 Trestného poriadku). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ má k dispozícii účinný prostriedok nápravy proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorý doteraz nevyužil.

37. Ústavný súd preto sťažovateľovu sťažnosť v časti týkajúcej sa porušenia práva na obhajobu, nezákonných dôkazov na predbežnom prerokovaní odmietol pre nevyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

38. Ak ide o skutkové zistenia krajského súdu, ústavný súd vo svojej judikatúre už potvrdil, že najvyšší súd v dovolacom konaní nemá právomoc preskúmať správnosť skutkových zistení súdov nižšieho stupňa (pozri napr. III. ÚS 241/2023, bod 21 odôvodnenia). Preto v tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta, že krajský súd vyhodnotil vykonané dôkazy tak, že jeho skutkové závery sú nelogické a nesprávne, resp. že dokazovanie nebolo dostatočné, je daná právomoc ústavného súdu na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu.

39. Trestnému činu prevádzachstva sa ústavný súd podrobnejšie venoval vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. IV. ÚS 226/2022, v ktorom skonštatoval, že ide o právnu úpravu v pôsobnosti práva Európskej únie a táto otázka nie je úplne harmonizovaná. V súlade so závermi ústavného súdu v rozhodnutí vo veci sp. zn. PL. ÚS 25/2019 (pozri bod 30.2 odôvodnenia nálezu v danej veci) preto ústavný súd pri hodnotení, či je rozhodnutie krajského súdu v súlade s ústavnými právami sťažovateľa, prihliadne aj na právnu úpravu Európskej únie a na sťažovateľovo práva zakotvené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

40. Právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 47 druhom odseku charty vyplýva z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty Európskej únie a zodpovedá čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-619/10, bod 52 odôvodnenia).

41. V zmysle judikatúry ESĽP týkajúcej sa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú faktické zistenia vnútroštátnych súdov predmetom prieskumu ESĽP len vtedy, ak sú rozhodnutia týchto súdov svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené („*arbitrary or manifestly unreasonable*“) (pozri k tomu napr. rozhodnutie ESĽP vo veci *Dimitar Yordanov proti Bulharsku*, č. 3401/09, § 47 a § 48, 6. 9. 2018).

42. V súlade s uvedenými závermi je aj ustálená judikatúra ústavného súdu k čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorej konanie o ústavnej sťažnosti nie je pokračovaním konania pred všeobecnými súdmi a ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto ústavný súd nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecných súdov. Skutkové a právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (pozri III. ÚS 619/2021, bod 11 odôvodnenia).

43. Vychádzajúc z takto vymedzeného rámca, ústavný súd preskúmal skutkové závery krajského súdu a v prvom rade konštatuje, že ani samotný sťažovateľ nepopieral skutočnosť, že sa v čase

spáchania trestného činu nachádzal v sprievodnom aute a že po príchode policajnej hliadky z miesta činu ušiel. Sťažovateľ sa navyše k spáchaniu trestného činu priznal v prípravnom konaní a za už uvedených okolností preto nie je svojvoľný ani záver krajského súdu, že iné sťažovateľove výpovede, ktorými spáchanie skutku popieral, nie sú dôveryhodné.

44. O spáchaní trestného činu totiž svedčila aj výpoveď spolupáchateľa a krajský súd nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by mal spolupáchateľ svojou výpoveďou sťažovateľovi škodiť. O účasti sťažovateľa na trestnom čine svedčili aj výpovede nelegálnych migrantov a skutočnosť, že po prekročení štátnej hranice vystúpil zo sprievodného motorového vozidla a na mobilný telefón nahrával nelegálnych migrantov vystupujúcich z vozidla, ktoré ich cez štátnu hranicu previezlo.

45. V konaní bolo nepochybne preukázané aj to, že sťažovateľov spolupáchateľ komunikoval s osobami v sprievodnom vozidle, v ktorom sa nachádzal aj sťažovateľ, a že v rámci tejto komunikácie boli spolupáchateľovi zasielané aj GPS súradnice. Ani túto skutočnosť sťažovateľ nepopiera.

46. Uvedené skutkové závery krajského súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní a vyplývajú z ústavne akceptovateľného hodnotenia dôkazov krajským súdom, preto ich nemožno považovať za svojvoľné a dokazovanie za nedostatočné. Ústavný súd tu len pripomenie, že zákonnosť jednotlivých dôkazov nie je v tomto konaní oprávnený preskúmať.

47. Sťažovateľ však namietal aj skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia za nepodstatnú považoval jeho námietku o tom, že nebolo preukázané, že sťažovateľ svojím konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu, za spáchanie ktorého bol odsúdený, pretože nebola preukázaná skutočnosť, že to bol práve sťažovateľ, kto spolupáchateľovi oznamoval súradnice GPS, resp. s ním počas prevozu nelegálnych migrantov komunikoval.

48. Otázka, či konanie sťažovateľa naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu, je však otázkou správnosti právneho posúdenia jeho konania. Sťažovateľova námietka je preto spôsobilým dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v zmysle ktorého v rámci prieskumu správnosti právneho posúdenia najvyšší súd skúma, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri k tomu napr. rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2Tdo/43/2018).

49. Ústavný súd k tomu dodáva, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že podľa názoru krajského súdu sťažovateľ naplnil skutkovú podstatu trestného činu, za spáchanie ktorého bol odsúdený, svojím konaním bez ohľadu na to, či so spolupáchateľom počas prevozu nelegálnych migrantov komunikoval.

50. Na tomto mieste treba zvýrazniť, že sťažovateľ bol odsúdený za spáchanie trestného činu vo forme spolupáchateľstva a v tejto súvislosti ústavný súd upozorňuje, že spolupáchateľ nemusí sám naplniť všetky znaky trestného činu, pretože o spoločné konanie pôjde aj vtedy, ak konanie každého zo spolupáchateľov je aspoň článkom reťaze, pričom jednotlivé činnosti – články reťaze – pôsobia súčasne alebo postupne vo vzájomnej nadväznosti a smerujú k priamemu vykonaniu trestného činu a len vo svojom celku tvoria jeho skutkovú podstatu (pozri k tomu rozhodnutie Nejvyššího soudu České republiky vo veci sp. zn. 7Tdo/337/2022, bod 19 odôvodnenia).

51. V prípade sťažovateľa to znamená, že krajský súd sťažovateľa uznal za vinného za skutok vymedzený v skutkovej vete rozsudku okresného súdu na základe ustanovenia § 20 Trestného poriadku, v zmysle ktorého ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatel'ov), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

52. Súčasťou právneho posúdenia veci sťažovateľa je preto aj odpoveď na otázku, či výklad uvedeného ustanovenia Trestného poriadku bol zo strany krajského súdu správny, t. j. či je odsúdenie sťažovateľa ako spolupáchatel'a možné aj bez toho, aby bolo (slovami krajského súdu) „podstatné“, či skutková veta s úplnou presnosťou popisuje konanie jednotlivých spolupáchatel'ov, resp. samotného sťažovateľa, ak bolo preukázané, že k určitému konaniu naplňajúcemu znaky skutkovej podstaty, v tomto prípade k oznamovaniu súradníc GPS, došlo, a to za účasti sťažovateľa ako spolupáchatel'a. Inak povedané, rozsah dokazovania, ktoré v danom prípade krajský súd považoval za nevyhnutné, vyplýval z právneho posúdenia veci krajským súdom.

53. Ak teda ide o skutkové závery krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že v obmedzenom rozsahu, v akom je ústavný súd tieto skutkové zistenia oprávnený preskúmať, nezistil ústavný súd pochybenie krajského súdu, a preto je už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zrejmé, že by sťažnosti v tejto časti nemohol vyhovieť ani v prípade jej prijatia na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) a § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde (III. ÚS 10/2024, bod 70 odôvodnenia).

54. Ak ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu, resp. uznania za vinného z čiastkového konania spočívajúceho v oznamovaní súradníc GPS, tieto sa týkajú právneho posúdenia skutku. Aj v tejto časti ústavnej sťažnosti má sťažovateľ k dispozícii dovolanie ako účinný prostriedok nápravy, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, a ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

55. Ústavný súd z už uvedených dôvodov odmietol sťažovateľovu ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa skutkových zistení krajského súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti a vo zvyšnej časti z dôvodu nevyčerpania dostupných právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľovi priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

56. Ústavný súd opakuje, že závery týkajúce sa odmietnutia časti ústavnej sťažnosti pre nevyčerpanie právnych prostriedkov nápravy tvrdeného porušenia jeho práv sa nijako netýkajú dôvodnosti sťažovateľových námietok. Okrem toho ústavný súd sťažovateľa upozorňuje, že lehota na podanie dovolania proti napadnutému uzneseniu mu stále plynie (§ 370 Trestného poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu